

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Bakalářská práce

**Optimalizace systému oceňování zásob u konkrétního
podnikatelského subjektu**

Kateřina Šimová

© 2020 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Kateřina Šímová

Hospodářská politika a správa
Podnikání a administrativa

Název práce

Optimalizace systému oceňování zásob u konkrétního podnikatelského subjektu

Název anglicky

Optimization System Evaluation of Stock in a Particular Business Subject

---

Cíle práce

Cílem práce bude navrhnout změny v systému oceňování zásob u konkrétního podnikatelského subjektu tak, aby výše ocenění zásob lépe odpovídala skutečnému stavu.

Metodika

Teoretická část bakalářské práce bude vycházet z odborné literatury, dostupných internetových zdrojů a právních předpisů týkajících se oceňování zásob. V této části práce jsou popsány možné způsoby oceňování zásob uplatňované v České republice. V praktické části práce jsou na příkladech popsány způsoby oceňování zásob u společnosti Lasselsberger, s.r.o. Zároveň jsou navržena opatření, která budou vzhledem ke skutečnosti zpřesňovat výši ocenění zásob.

Doporučený rozsah práce

30 až 40 stran

Klíčová slova

metody oceňování, zásoby, materiál, výrobky, nedokončená výroba, účetnictví, pořizovací cena

---

Doporučené zdroje informací

ČESKO. ZÁKONY ATD. *Účetnictví veřejného sektoru 2018 : změny účetní vyhlášky č. 410/2009 Sb., změny konsolidační vyhlášky státu a vyhlášky o inventarizaci : obce, kraje, hl. město Praha, organizační složky státu, příspěvkové organizace, fondy, další vybrané účetní jednotky : redakční uzáverka 1.2. 2018* .: Ostrava: Sagit, 2018. ISBN 978-80-7488-283-8.

CHALUPA, R. *Abeceda účetnictví pro podnikatele 2014*. Olomouc: ANAG, 2014. ISBN 978-80-7263-862-8.

JANHUBA, M. – MÍKOVÁ, M. – ROUBÍČKOVÁ, J. – ZELENKA, V. *Finanční účetnictví : obecné otázky*. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-614-2.

RYNEŠ, P. *Podvojný účetnictví a účetní závěrka : průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2016*. Olomouc: ANAG, 2016. ISBN 978-80-7263-994-6.

STROUHAL, J. *Oceňování v účetnictví*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. ISBN 978-80-7478-366-1.

ŠTEKER, K. – OTRUSINOVÁ, M. *Jak číst účetní výkazy : základy českého účetnictví a výkaznictví*. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-271-0048-4.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Milan Ulrich

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Konzultant

Ing. Pavel Štáfek, PhD.

Elektronicky schváleno dne 10. 3. 2020

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 10. 3. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 13. 03. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Optimalizace systému oceňování zásob u konkrétního podnikatelského subjektu" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 20. 03. 2020

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Milanovi Ulrichovi a Ing. Pavlovi Štáfkovi, PhD. za jejich cenné rady, přístup, trpělivost a vedení při zpracování bakalářské práce, Ing. Karlovi Osvaldovi, Ing. Vladimírovi Buzickému a Vladislavovi Šímovi za jejich ochotu a praktické znalosti.

Optimalizace systému oceňování zásob u konkrétního podnikatelského subjektu

Abstrakt

Bakalářská práce „Optimalizace systému oceňování zásob u konkrétního podnikatelského subjektu“ se skládá ze dvou částí. Teoretická část zmiňuje pojem zásoby, účtování zásob, metody oceňování zásob při pořízení a při vyskladnění, kdy poukazuje na rozdíly při použití různých metod oceňování právě při vyskladnění. Praktická část představuje společnost Lasselsberger, s.r.o., která podniká v oblasti výroby obkladů a dlažeb a představuje několik druhů zásob jednoho z pěti závodů společnosti. Popisuje, jak fungují zásoby v podniku a jaké metody jsou nastaveny pro jejich oceňování při pořízení a při vyskladnění. Navrhuje změny, které by lépe odpovídaly skutečnosti a zpřesnili oceňování zásob.

Klíčová slova: metody oceňování zásob, zásoby, oceňování, materiál, výrobky, nedokončená výroba, účetnictví, oběžný majetek, pořizovací cena, metody vyskladňování zásob

Optimization system evaluation of stock in a particular business subject

Abstract

Bachelor thesis "Optimization of inventory valuation system for a particular business entity" consists of two parts. The theoretical part mentions the concept of inventory, inventory accounting, inventory valuation methods at acquisition and picking, pointing out differences in the use of valuation methods when acquiring and picking. The practical part is represented by the company Lasselsberger, s.r.o., which operates in the field of production of tiles and presents several types of inventory at one of the five plants of the company. It describes how inventories work in a company and what methods are set up for valuing them when they are purchased and picked. It proposes changes that better reflect reality and make stock valuation more accurate.

Keywords: valuation methods, inventory, valuation, material, products, work in progress, accounting, current assets, purchase price, stock removal methods

Obsah

1 Úvod	10
2 Cíl práce a metodika.....	11
2.1 Cíl práce.....	11
2.2 Metodika práce.....	11
3 Teoretická východiska	13
3.1 Zásoby	13
3.1.1 Materiál.....	13
3.1.2 Zásoby vlastní výroby	14
3.1.3 Zboží.....	15
3.1.4 Zvířata	15
3.2 Oceňování zásob při pořizování.....	16
3.2.1 Pořizovací cena	17
3.2.2 Vlastní náklady	17
3.2.3 Reprodukční cena.....	18
3.3 Metody oceňování zásob při vyskladnění	19
3.3.1 Metoda FIFO	20
3.3.2 Aritmetický průměr.....	21
3.3.3 Pevná cena a oceňovací odchylka.....	24
3.4 Účtování o zásobách.....	26
3.4.1 Způsob A a způsob B účtování o zásobách	26
3.4.2 Kalkulační účty	28
3.4.3 Účtování o zásobách na konci účetního období.....	28
4 Vlastní práce	32
4.1 Společnost Lasselsberger, s.r.o.	32
4.1.1 Historie společnosti.....	33
4.1.2 Současnost společnosti	34
4.1.3 Výroba obkladů a dlažeb.....	34
4.2 Současný stav oceňování zásob	37
4.2.1 Druhy zásob v závodě	37
4.2.2 Oceňování surovin, náhradních dílů a pomocného materiálu	37
4.2.3 Oceňování nedokončené výroby a výrobků	43
5 Návrh změny současného stavu.....	45
5.3 Důsledky změny.....	45
5.4 Výsledky návrhu změny.....	46

6 Závěr	48
7 Seznam použitých zdrojů	50
8 Seznam příloh	52

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Rozvaha	16
Obrázek 2 - Zobrazení účtu zásob.....	26
Obrázek 3 - Kalkulační účet	27
Obrázek 4 - RAKO HOME	32
Obrázek 5 - RAKO OBJECT.....	32
Obrázek 6 - RAKO SYSTEM.....	33
Obrázek 7 - Průběh výroby 1	35
Obrázek 8 - Průběh výroby 2.....	36
Obrázek 9 - Zásoby skladu surovin k 2.2.2020	38
Obrázek 10 - Příjem jílu	39
Obrázek 11 - Výdej jílu	40
Obrázek 12 - Příjem živce, změna ceny	40
Obrázek 13 – výdej živce	41
Obrázek 14 - Skladní karta brusného kotouče	42
Obrázek 15 – Skladní karta pohonu	42
Obrázek 16 - Konsignační zásoba.....	43
Obrázek 17 - Ocenění nedokončené výroby.....	44

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Metoda FIFO	21
Tabulka 2 - Vážený průměr proměnlivý.....	22
Tabulka 3 - Vážený aritmetický průměr periodický	24
Tabulka 4 - Oceňovací odchylka.....	25

1 Úvod

Zásoby patří do krátkodobého (oběžného) majetku firmy, jelikož jejich doba použitelnosti je kratší než jeden rok. Zásoby jsou děleny na zásoby nakupované a zásoby vlastní výroby, podle toho, jakým způsobem do firmy vstupují. (Ryneš P., 2017, str. 145) Zásoby slouží většinou k činnosti podniku nebo k obchodní činnosti. Do oběžného majetku se dále řadí pohledávky a krátkodobý finanční majetek.

Problematiku oceňování zásob musí řešit všechny firmy. Účetnictví je vedeno v peněžních jednotkách, tudíž i zásoby musí mít odpovědné ocenění, které vyjadřuje jejich peněžní hodnotu. Účetní jednotky oceňují majetek a závazky k okamžiku uskutečnění účetního případu způsobem podle § 25 Zákona o účetnictví a ke konci rozvahového dne nebo k jinému okamžiku, k němuž se účetní závěrka sestavuje, způsobem podle § 27 Zákona o účetnictví. Firma je povinna způsobem ocenění zaznamenat v účetních knihách.

Existuje několik způsobů oceňování zásob při pořizování, jiné metody oceňování se používají při zjišťování hodnoty vyskladňovaných zásob. Každý podnik si ve vnitřní účetní směrnici stanoví systémy oceňování zásob a musí je dodržovat.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je navržení změn v systému oceňování zásob u společnosti LASSELSBERGER, s.r.o. Změny, které budou navrženy v oceňování zásob, by měly lépe odpovídat skutečnosti a zpřesnit výši jejich ocenění. Dílčími cíli je popsat jednotlivé druhy metod oceňování při pořizování a při vyskladňování, zobrazit je v praxi, a dále poté ukázat, jak se tyto zásoby účtují ve vybraném podnikatelském subjektu.

2.2 Metodika práce

Bakalářská práce vychází z prostudované odborné literatury, dostupných internetových zdrojů a dalších odborných a právních předpisů týkajících se oceňování zásob uplatňovaných v České republice.

Teoretická část je dělena do několika kapitol, první kapitola se zaměří na obecnou charakteristiku zásob a jejich druhů. Druhá kapitola pak podrobněji popisuje metody oceňování zásob při pořizování, oceňování pořizovací cenou, vlastními náklady a reprodukční cenou. Třetí kapitola se zaměřuje na metody při vyskladňování a rozdíly mezi metodami FIFO, váženým proměnlivým a periodickým aritmetickým průměrem a oceňovací odchylkou. V poslední kapitole je popsáno účtování o zásobách, použití kalkulačních účtů, způsoby účtování a účtování na konci účetního období.

Praktická část je podložena informacemi a dokumenty získaných ve společnosti LASSELSBERGER, s.r.o., kde je nejprve představena společnost LASSELSBERGER, s.r.o. a obchodní značka RAKO. Pravidelnými návštěvami v sídle společnosti jsou zjišťovány informace, jak se v daném podnikatelském subjektu oceňují zásoby při pořizování a jaké metody se používají při vyskladňování jednotlivých druhů zásob a proč jsou využívány právě tyto způsoby.

Na základě veškerých zjištěných informací jsou popsány používané metody oceňování jednotlivých druhů zásob a navrženy změny a možná zlepšení v systému oceňování zásob tohoto podnikatelského subjektu.

3 Teoretická východiska

3.1 Zásoby

„Z právních předpisů oblast zásob upravují z hlediska vedení účetnictví především § 24–30 zákona o účetnictví, § 9 a 49 vyhlášky č. 500 a Český účetní standard č. 015, popř. 007 pro oblast inventarizace.“ (internetový zdroj)

Zásoby patří z hlediska rozvahy do aktiv do oběžného majetku, kdy se jednorázově spotřebovávají a jejich životnost je menší než jeden rok. V průběhu životnosti mění svou formu. Zásoby lze dělit na nakupované (zboží a materiál), zásoby vlastní výroby (nedokončená výroba a polotovary, výrobky, zvířata). (Máče, 2013, s. 23)

Dle §9 vyhlášky č. 500/2002 Sb. se zásoby rozdělují na:

- a) Materiál
- b) Nedokončená výroba a polotovary
- c) Výrobky
- d) Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny
- e) Zboží
- f) Poskytnuté zálohy na zásoby

Další rozdělení zásob využívané ve výrobních podnicích může být na materiál a suroviny, zásoby rozpracované výroby, kam patří nedokončená výroba a polotovary, a jako třetí skupina hotové výrobky nebo zboží. (Schoellová, 2012, s. 97)

3.1.1 Materiál

Do materiálu patří všechny předměty určené k jednorázové spotřebě ve výrobní i nevýrobní činnosti a další movité věci s dobou použitelnosti menší než jeden rok a nezávislé na pořizovací ceně. (Louša, 2005, s. 11)

Štohl ve své učebnici pro střední školy a veřejnost rozděluje materiál následovně:

- a) suroviny a základní materiál, který tvoří podstatu výrobku (mouka, látka)
- b) pomocné látky, které též vstupují do výrobku a tvoří jeho podstatu (jehla, nit, knoflíky)
- c) provozní látky, které jsou potřeba k zajištění provozu (např. palivo, čisticí prostředky),
- d) náhradní díly, které zajistí správné fungování dlouhodobého majetku,
- e) obaly a obalové materiály, nejsou-li řazeny mezi zboží nebo dlouhodobý majetek,
- f) další movité věci bez ohledu na výši ocenění a zároveň s kratší dobou použitelnosti než jeden rok a drobný hmotný majetek (Štohl, 2014, s. 94).

Pokud si podnik některý materiál vyrábí sám (obaly, náhradní díly), jde o předměty, které nahrazují externí dodávky a účetní jednotce tak vznikají náklady. Jedná se o aktivaci materiálu a účetní jednotka tuto operaci zaúčtuje do nákladů na stranu Dal, aby se tyto náklady do výsledku hospodaření promítly při skutečné spotřebě. (Štohl, 2015, s. 18)

Materiál se eviduje na účtu 112 – Materiál na skladě v pořizovacích cenách. K účtu je možné vést analytickou evidenci, nejčastěji se v praxi používá způsob rozdělení pořizovací ceny a vedlejších pořizovacích nákladů (11201 – Materiál a skladě – cena pořízení; 11202 – Materiál na skladě – vedlejší pořizovací náklady). (Štohl, 2015, s. 21)

3.1.2 Zásoby vlastní výroby

Zásoby vlastní výroby vznikají vlastní výrobou v podniku, patří sem nedokončená výroba, polotovary, výrobky a zvířata.

Nedokončenou výrobou se dle §9 vyhlášky 500/2002 Sb. rozumí produkty, které již nejsou materiálem a prošly jedním nebo několika stupni výroby, nejsou samostatným výrobkem. Do nedokončené výroby se řadí i nedokončené výkony nehmotných činností např. výroba softwaru, projektová činnost.

Polotovary, dle stejné vyhlášky, jsou odděleně evidované produkty, které neprošly všemi stupni výrobního procesu a do konečného výrobku budou zpracovány v dalším kroku výrobního procesu účetní jednotky. Jedná se o nedokončené produkty, které jsou určeny k dohotovení do podoby výrobků nebo se mohou již samostatně prodávat. (Štohl, 2015, s. 41)

Výrobek je již hotový produkt, který prošel všemi stupni výroby, určený k dalšímu prodeji nebo ke spotřebě uvnitř účetní jednotky. (Novotný, 2019, s. 113)

3.1.3 Zboží

Zboží patří mezi nakupované zásoby, které se nakupují za účelem dalšího prodeje v nezměněné podobě. Příkladem může být maloobchod, který nakupuje potraviny od velkoobchodu a v nezměněné podobě prodává dál konečnému spotřebiteli.

Zbožím mohou být také vlastní výrobky, které byly aktivovány a předány do vlastních prodejen. (Louša, 2005, s. 12)

Za zboží se považují také stavby včetně pozemků, pokud účetní jednotka provozuje obchod s realitami jako hlavní činnost, tzn. že aktivně nemovitosti nakupuje a prodává, nevyužívá je k vlastním účelům a nezhodnocuje je. Pokud by je využívala k vlastním účelům a prováděla rekonstrukci či modernizaci jednalo by se o dlouhodobý majetek.

Do zásob se řadí i nákup lesa, pokud následuje pokácení a dřevo je určeno k prodeji (Ryneš, 2017, s. 145).

3.1.4 Zvířata

Mladá zvířata se evidují na účtu 124 – Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny, kam se řadí zvířata nakoupená i zvířata z vlastní produkce. Do zásob patří mladá chovná zvířata, zvířata ve výkrmu, kožešinová zvířata, ryby, včelstva, hejna slepic, kachen, krůt, hus na výkrm, psi, kočky (Ryneš, 2017, s. 145), zvířata a jejich skupiny včetně

jatečných zvířat, pokud již nejsou zařazeny v jiných položkách (Dospělá zvířata a jejich skupiny, Materiál, Zboží). (vyhláška 500/2002, §9)

Po dosažení dospělosti lze vlastní chovná zvířata nebo nakoupená zvířata zařadit do základního stáda na základě rozhodnutí účetní jednotky. (Krbečková, 2016, s. 44)

Obrázek 1 - Rozvaha

AKTIVA	PASIVA
Dlouhodobý majetek	Vlastní zdroje financování
Dlouhodobý nehmotný majetek	Základní kapitál
Dlouhodobý hmotný majetek	Ážio a kapitálové fondy
Dlouhodobý finanční majetek	Fondy se zisku
	Výsledek hospodaření
Oběžný majetek	Cizí zdroje
Zásoby	Rezervy
Materiál	Dlouhodobé závazky
Zboží	Krátkodobé závazky
Zásoby vlastní výroby	Časové rozlišení pasiv
Výrobky	
Krátkodobý finanční majetek	
Ceniny	
Krátkodobé cenné papíry	
Peněžní prostředky	
Pokladna	
Běžný účet	
Časové rozlišení aktiv	

Novotný, 2019, s. 26

3.2 Oceňování zásob při pořizování

Předpokladem správného vedení účetnictví je právě oceňování, které lze charakterizovat jako specifický způsob měření, kdy přiřazujeme čísla k objektům a jevům v účetnictví. (Máče, 2013, s. 48) Zásoby se oceňují v okamžiku vstupu do podnikání a v okamžiku, kdy se spotřebují.

Každý druh zásob musí být při vstupu do podniku oceněn. Zásoby oceňujeme dle §25 Zákona o účetnictví. Dle tohoto paragrafu se oceňují zásoby s výjimkou zásob

vytvořených vlastní činností pořizovacími cenami a zásoby vytvořené vlastní činností vlastními náklady.

Zákon o účetnictví vymezuje 3 způsoby oceňování zásob při pořízení, a to ocenění pořizovací cenou, vlastními náklady nebo reprodukční pořizovací cenou.

(Ryneš, 2017, s. 67)

Dle Vyhlášky č. 410/2009 Sb., § 57 v rámci jednoho analytického účtu zásob je nutno používat pouze jeden způsob ocenění.

3.2.1 Pořizovací cena

Pořizovací cenou se oceňují zásoby nakupované. Rozumí se tím cena pořízení, za kterou byl majetek pořízen, a vedlejší pořizovací náklady, které souvisí s nákupem a zahrnují například clo, provizi, pojistné nebo dopravu. (Ryneš, 2017, s. 67)

Náklady, které patří nebo nepatří do vedlejších pořizovacích nákladů upravuje § 29 Vyhlášky č. 500/2002 Sb., odst. 1. Dle tohoto odstavce se do vedlejších pořizovacích nákladů řadí zejména přeprava, provize, clo a pojistné. Tyto náklady musí být zahrnuty do pořizovací ceny. Vyhláška nezmiňuje všechny možné vedlejší pořizovací náklady, tudíž mohou vzniknout náklady, které ve Vyhlášce nenajdeme. Do pořizovací ceny je nutné započítat i vnitropodnikové náklady spojené s pořízením, vlastní přepravu a náklady na zpracování materiálu. (Louša, 2005, s. 14) Do pořizovací ceny naopak nepatří úroky z úvěrů a půjček, které byly poskytnuty na jejich pořízení, kurzové rozdíly nebo smluvní pokuty. Tyto náklady se účtují přímo na nákladové účty. (Štohl, 2015, s. 14)

3.2.2 Vlastní náklady

Vlastními náklady se oceňují zásoby vytvořené vlastní činností a upravuje je Zákon č. 563/1991 Sb., § 25, odst. 4c.

Zásoby lze pořídit vlastními náklady, kdy si daný druh zásob podnik vyrobí sám. Oceňují se na úrovni vlastních vynaložených nákladů ve skutečné výši nebo na základě kalkulace, tj. přímé náklady spojené s výrobou, popřípadě nepřímé náklady, které se k této činnosti vztahují. (Ryneš, 2017, s. 67).

Přímé náklady lze zjistit přímo na konkrétní jednotku určitého výrobku nebo služby, ke kterým se vztahují, jedná se o přímé mzdy nebo přímý materiál. Nepřímé náklady, které lze nazvat jako výrobní režii, souvisí s chodem podniku, obsluhou strojů nebo řízením výroby, zjišťují se rozpočítáváním nákladů za celé období na jednotlivé druhy výkonů. Jedná se například o odpisy, spotřebu energie, mzdové náklady údržbářů, mistrů. (Štohl, 2015, s. 15)

Polotovary vlastní výroby, nedokončená výroba nebo již hotové výrobky se oceňují na základě charakteru výrobního procesu (délka výroba, použité technologie).

Kalkulační vzorec pro ocenění vlastními náklady:

- přímé mzdy
- přímý materiál
- ostatní přímé náklady
- výrobní režie (nepřímé náklady)

Účetní jednotka je povinna zahrnout do ocenění přímé náklady a poměrnou část variabilních a fixních nepřímých nákladů souvisejících s výrobou daného druhu zásob. (Ryneš, 2017, s. 146)

3.2.3 Reprodukční cena

Reprodukční pořizovací cenou se rozumí cena, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje. Reprodukční cenou se oceňují zásoby, které účetní jednotka získala bezúplatně, například darem. (Ryneš, 2017, s. 67)

Dle Zákona č. 563/1991 Sb., § 25, odst. 4b se jedná o cenu, kterou by účetní jednotka zaplatila, kdyby získaný předmět nakoupila nikoliv získala ve stavu, ve kterém se nachází. Zda k reprodukční ceně patří i vedlejší pořizovací náklady, ze zákona není jasné. Pokud ovšem vznikly další náklady spojené s pořízením, například doprava nebo montáž, je potřeba o tuto částku zvýšit reprodukční cenu. Pokud příjemce daru uhradil darovací daň, nelze ji zahrnout do pořizovací ceny, nejedná se o daňově uznatelnou položku do základu daně z příjmu.

Reprodukční cena se použije tehdy, když byly zásoby pořízeny darem či jinou formou bezúplatného nabytí (například inventurním přebytkem nepoužitého majetku) a jeho náklady na vytvoření vlastní činností nelze zjistit.

Nepoužitý majetek se ocení platnou tržní cenou v době jeho zjištění. Použitý majetek bude mít odhadnutou cenu, kterou by měl v době jeho získání. Odhad ceny, kterou by měl majetek v době jeho získání platit i u oceňování výrobního odpadu.

Cena může být stanovena jak znaleckým posudkem, tak i odborným odhadem, v případě, že by náklady na vypracování znaleckého posudku byly příliš vysoké. Je třeba brát ohled na to, kde byl daný předmět získán. (Louša, 2005, s. 14)

3.3 Metody oceňování zásob při vyskladnění

Při nákupu zásob se často stává, že při jednotlivých dodávkách v různé době nebo od různých dodavatelů se ceny liší, dochází tak ke komplikacím s oceňováním při vyskladňování těchto zásob. Úbytek zásob se účtuje v pořizovací ceně, která je evidována u daného druhu na skladě. (Štohl, 2015, s. 15)

Metody ocenění zásob při úbytku upravuje Zákon č. 563/1991 Sb., § 25 odst. 4, kde uvádí ocenění váženým aritmetickým průměrem nebo cenou, která byla použita jako první při přírůstku.

Na jednotlivých analytických účtech je nutné používat pouze jednu metodu oceňování při vyskladnění, nelze použít metodu FIFO a zároveň metodu aritmetického průměru na jednom analytickém účtu.

Náklady spojené s pořízením se spolu s pořizovací cenou přeúčtují na sklad, poté mohou být rozpuštěny do jednotlivých položek nebo vedeny na zvláštním analytickém účtu. Pokud se náklady započítají do cen skladových položek, tak při spotřebě těchto skladových položek cena nákladů přesně odpovídá nebo je velmi podobná skutečným nákladům na jejich pořízení. (Louša, 2012, s. 17)

Lze použít jednu z těchto metod: FIFO, oceňování v průměrných cenách nebo oceňování pevnou skladovou cenou. (Skálová, 2019, S. 57-58)

3.3.1 Metoda FIFO

Oceňování metodou FIFO probíhá na způsobu „první do skladu, první ze skladu“ z anglického překladu „first in, first out“. (Chalupa, 2014, s. 145)

Aby se ocenění přiblížilo současným cenám na trhu, používá se právě tento způsob ocenění. (Louša, 2005, s. 17)

Existuje také způsob ocenění metodou LIFO, kdy při výdeji zásob ze skladu se použije cena, která byla použita při posledním příjmu. Na základě českých účetních předpisů se tato metoda používat nesmí. (Ryneš, 2017, s. 146)

Metodu FIFO lze vysvětlit na níže uvedené tabulce (Tabulka 1 – Metoda FIFO), která představuje pohyby materiálu v průběhu roku.

1. PS - Na začátku roku je vždy znám počáteční stav zásob a jeho pořizovací cena.
2. P1 - Každý příjem se zapíše v množství i pořizovací ceně, která zahrnuje cenu pořízení a vedlejší pořizovací náklady.
3. V1 – Při metodě FIFO platí heslo „první do skladu, první ze skladu“, tudíž jako první se vezme počáteční stav skladu 100 ks za 30 Kč/ks, výdej materiálu má být 150 ks, následně se tedy vezme 50 ks za 31 Kč/ks. Pro lepší přehlednost je dobré zapsat k P1 ke 100 ks, že již bylo odebráno 50 ks. Ve sloupci Kč/ks je u výdeje uveden vždy výpočet jaké množství a za jakou cenu je vydáváno, tabulka je poté přehlednější a je vidět, kde byla cena výdeje zjištěna.
4. P2 a P3 – Příjmy se zapíší klasicky jako v bodě 2.
5. V2 – Druhá výdejka je na 120 ks, z P1 zbývá 50 ks za 31 Kč/ks, druhý příjem P2 se vezme všech 50 ks za 33 Kč/ks a posledních 20 ks za 29 Kč/ks se odebere z třetího příjmu. Opět k jednotlivým příjmům je lepší poznamenat, kolik již bylo odebráno. Je poté vidět, že z třetího příjmu bylo již 20 ks odebráno a mohou odebrat pouze 180 ks. V dalších bodech je postup při výdeji stejný. Při výdeji je často částka za daný počet kusů jiná, proto je vhodné si do ceny za jednotku napsat, kolik kusů a za jakou cenu bylo vydáno.

Tabulka 1 - Metoda FIFO

Doklad	Množství			Kč /ks	Výpočet ceny výdeje	Cena		
	Příjem	Výdej	Zásoba			Příjem	Výdej	Zásoba
PS			100	30				3000
P1	100 ⁻⁵⁰		200	31		3100		6100
V1		150	50		100*30 50*31		4550	1550
P2	50		100	33		1650		3200
P3	200 ⁻²⁰⁻¹⁰⁰⁻⁸⁰		300	29		5800		9000
V2		120	180		50*31 50*33 20*29		3780	5220
P4	50 ⁻²⁰		230	32		1600		6820
V3		100	130		100*29		2900	3920
V4		100	30		80*29 20*32		2960	960

zdroj: vlastní zpracování

3.3.2 Aritmetický průměr

Pokud si účetní jednotka zvolí metodu ocenění úbytku zásob pomocí váženým aritmetickým průměrem, lze se rozhodnout mezi dvěma typy:

1. vážený průměr proměnlivý
2. vážený průměr periodický

Oba způsoby se počítají pomocí vzorce, ale většinou se vybraný aritmetický průměr spočítá automaticky v účetním programu, který konkrétní organizace používá.

(Štohl, 2015, s. 15)

Vážený průměr proměnlivý

Proměnlivý průměr počítá účetní jednotka při každém přírůstku určitého druhu zásob. Počítá se pomocí vzorce č. 1. Výsledkem je cena, za kterou se vyskladní jedna jednotka daného druhu zásob:

Vzorec č. 1: Výpočet výdeje zásob pomocí aritmetického průměru proměnlivého*aktuální zásoba materiálu na skladě v Kč**aktuální zásoba materiálu na skladě v množství**Zdroj: Štohl, 2015, s. 15*

Tabulka 2 ukazuje postup při použití metody váženého aritmetického průměru proměnlivého, zobrazuje materiál v průběhu roku.

- Na začátku období máme na skladě určitý počet kusů za určitou cenu.
- Při příjmu se zaeviduje množství a cena za jednotku.
- Při výdeji V1 se dle vzorce č.1 vypočítá cena, za kterou bude materiál vyskladněn: $6\ 100 / 200 = 30,5$
- Při výdeji V2 se musí cena dle vzorce vypočítat znovu: $8\ 975 / 300 = 29,91$
- Při výdeji V3 se cena vypočítá následovně: $6\ 985,8 / 230 = 30,37$
- Při výdeji V4 se cena vypočítá stejným způsobem jako v předchozích případech výdeje pomocí vzorce číslo 1.

Tabulka 2 - Vážený průměr proměnlivý

Doklad	Datum	Množství			Kč/MJ	Kč		
		příjem	výdej	zásoba		příjem	výdej	zásoba
PS	1.1.			100	30			3000
P1	3.1.	100		200	31	3100		6100
V1	4.1.		150	50	30,5		4575	1525
P2	17.1.	50		100	33	1650		3175
P3	18.1.	200		300	29	5800		8975
V2	20.1.		120	180	29,91		3589,2	5385,8
P4	3.2.	50		230	32	1600		6985,8
V3	4.2.		100	130	30,37		3037	3948,8
V4	18.2.		100	30	30,38		3038	910,8

Zdroj: vlastní zpracování

Vážený průměr periodický

Periodický průměr počítá účetní jednotka nikoliv při každém přírůstku zásob, ale pravidelně za určitou dobu, která nesmí být delší než jeden měsíc. Výsledkem je cena, která se použije při vyskladnění zásob v dalším období. Počítá se pomocí vzorce č.2:

Vzorec č. 2: Výpočet výdeje zásob pomocí aritmetického průměru periodického

$$\frac{\text{materiál na skladě v Kč na počátku období} + \text{přírůstek za období v Kč}}{\text{množství materiálu na skladě na počátku období} + \text{přírůstky v množství za období}}$$

Zdroj: Štohl, 2015, s. 15

Na níže uvedené tabulce lze vidět, jak postupovat při použití metody váženého aritmetického průměru periodického. Tabulka zobrazuje materiál v průběhu roku.

- Na začátku roku je na skladě zásoba za určitou cenu, která se používá celý měsíc.
- Tudíž se při prvním a druhém výdeji V1 a V2 použije stejná **cena, která je dána z minulého roku** (prosince).
- Příjem se zapíše se skutečnou pořizovací cenou.
- Další výdej V3 je v únoru, již nelze použít ocenění, které bylo použito v lednu, musí se vypočítat nová cena na měsíc únor z lednových údajů. Doplníme do vzorce č. 2: $(3000+3100+1650+5800) / (100+100+50+200) = 30,1$. Tato cena se poté používá při vyskladňování celý únor.
- Pro výdeje dalších měsíců se cena vypočítá stejně, cena na březen se určí z únorových údajů, pro duben z březnových výdajů apod.

Tabulka 3 - Vážený aritmetický průměr periodický

Doklad	Datum	Množství			Kč/MJ	Kč		
		příjem	výdej	zásoba		příjem	výdej	zásoba
PS	1.1.			100	30			3000
P1	3.1.	100		200	31	3100		6100
V1	4.1.		150	50	30		4500	1600
P2	17.1.	50		100	33	1650		3250
P3	18.1.	200		300	29	5800		9050
V2	20.1.		120	180	30		3600	5450
P4	3.2.	50		230	32	1600		7050
V3	4.2.		100	130	30,1		3010	4040
V4	18.2.		100	30	30,1		3010	1030

zdroj: vlastní zpracování

3.3.3 Pevná cena a oceňovací odchylka

Ocenění metodou pevné ceny a oceňovací odchylky závisí na předem stanovené pevné ceně. Žádný předpis neupravuje, jak tuto cenu stanovit, a ČÚS tuto metodu nevyklučuje.

Pevná cena se stanoví z předpokládané pořizovací ceny nebo ze skladové ceny, která je v daný moment známá. Změny výše pevné ceny během roku by měl upravovat vnitřní předpis účetní jednotky. Změna může nastat tehdy, pokud se pořizovací ceny odchýlí o více než nějaké procento od předem stanovené pevné ceny. Nově stanovená cena se použije pro nově pořízené zásoby nebo se přecení již současné zásoby. Počet zásob, které je potřeba přecenit, se zjistí inventurou.

Rozdíl mezi předem stanovenou pevnou cenou a skutečnou pořizovací cenou se nazývá oceňovací odchylka. (Louša, 2005, s. 19, 20)

Při této metodě se používá vzorec č. 3:

Vzorec č. 3: Výpočet oceňovací odchylky při výdeji zásob

$$\text{aktuální stav odchylek} / \text{aktuální stav zásob} * \text{vyskladňované množství}$$

Níže uvedená tabulka zobrazuje materiál v průběhu roku. Při použití metody pomocí oceňovací odchylky vypadá postup následovně:

1. Určí se pevná skladní cena pro všechny příjmy a výdaje.
2. Na začátku období má materiál počáteční stav, eviduje se v pořizovací ceně za jednotku, ale musí se vypočítat i odchylka od pevné ceny. Pevná cena je 30 Kč a počáteční cena se neliší, tudíž odchylka je 0.
3. Příjem P1: Pevná cena je 30 Kč a do 31 Kč (pořizovací cena P1) chybí 1 Kč, tudíž je odchylka +1. Odchylka se poté vynásobí s pořizovaným množstvím. V tomto případě $1 \cdot 100$.
4. Výdej V1 se ocení ve skladní ceně 30 Kč/kg, odchylka se vypočítá dle vzorce č. 3. V tomto případě bude výpočet následující: $100 / 200 \cdot 150 = 75$
5. Příjmy P2 a P3 se zapíše ve skladní ceně za jednotku a poté se musí vypočítat odchylka od 30 Kč, v případě P2 bude odchylka $+3 \cdot 50 = 150$ a v případě P3 bude odchylka $-1 \cdot 200 = -200$.
6. Při výdeji V2 se použije pevná cena 30 Kč/kg. Výpočet odchylky bude následovný: $-25 / 300 \cdot 120 = -10$
7. Příjem P4 se vypočítá stejně jako v bodě 5 u příjmů P2 a P3: $+2 \cdot 50 = 100$
8. Výdeje V3 a V4 se vypočítají jako $30 \cdot 100 = 3000$ Kč, odchylky poté podle vzorce č. 3: $65 / 230 \cdot 100 = 28,3$ pro V3. Pro V4 takto: $36,7 / 130 \cdot 100 = 28,2$

Tabulka 4 - Oceňovací odchylka

Doklad	Kg			Kč/ kg	Pevná cena Kč 30,-			Odchylky od pevné ceny			
	příjem	výdej	zůstatek		příjem	výdej	zůstatek		příjem	výdej	zůstatek
PS			100	30			3000	0			0
P1	100		200	31	3000		6000	+1	100		100
V1		150	50			4500	1500			75	25
P2	50		100	33	1500		3000	+3	150		175
P3	200		300	29	6000		9000	-1	-200		-25
V2		120	180			3600	5400			-10	-35
P4	50		230	32	1500		6900	+2	100		65
V3		100	130			3000	3900			28,3	36,7
V4		100	30			3000	900			28,2	8,5

zdroj: vlastní zpracování

3.4 Účtování o zásobách

Zásoby se z hlediska rozvahy řadí mezi aktiva, tudíž se počáteční stav, přírůstky a konečný stav zachycuje na straně Má dáti. Na straně Dal se pak zachycují úbytky zásob (prodej, výdej do spotřeby, manko).

Obrázek 2 - Zobrazení účtu zásob

MD	D
Počáteční stav	Úbytky
přírůstky	
Konečný stav	

zdroj: vlastní zpracování

3.4.1 Způsob A a způsob B účtování o zásobách

V České republice dle ČÚS existují dva způsoby účtování zásob (způsob A a B). Účetní jednotka si sama vybere, který způsob účtování o zásobách bude aplikovat, nezáleží na povinnosti auditu. Může použít oba v rámci jednoho syntetického účtu nebo pouze jeden pro jeden druh zásob v rámci analytických účtů. (Ryneš, 2017, s. 149)

Způsob A

U způsobu A je důležité pozorovat výdaje na pořízení na příslušných účtech (u materiálu účet 111 – Pořízení materiálu, u zboží účet 131 – Pořízení zboží), dále pak na účtech 112 – Materiál na skladě a 132 – Zboží na skladě a v prodejnách, na konci roku také účty zásob na cestě 119 pro materiál a 139 pro zboží (viz bod 3.4.3). Vyúčtování zásob se při spotřebě účtuje do provozních nákladů nebo jako snížení nákladů do skupiny

58 – Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace v okamžiku prodeje (např. vlastní doprava zásob, převod zboží ze skladu do prodejny atd.). Při tomto způsobu účtování o zásobách je potřeba provádět průběžnou inventarizaci (viz bod 3.4.3). (Ryneš, 2017, s. 149)

Pokud si účetní jednotka specifikuje ve vnitřních předpisech účtování zásob způsobem A, musí provádět souběžné zápisy ve skladové evidenci, tzn. zároveň na účtech v hlavní knize a na skladních kartách. Skladová evidence se vede v jednotkách množství a příslušném ocenění zásob (Louša, 2005, s.13).

Při pořizování zásob nákupem a účtováním způsobem A se používají kalkulační účty zásob (viz bod 3.4.2), cena daného druhu zásob a jeho vedlejší pořizovací náklady se zaúčtují nejprve na kalkulační účet dle účetních dokladů (FAP, VPD, VÚD), poté se cena sečte a na základě příjemky je daný druh zásob převeden na sklad.

Obrázek 3 - Kalkulační účet

111 - Pořízení materiálu		321 - Dodavatelé	
1. FAP za materiál	30 000 Kč	4. Příjemka	37 000 Kč
2. VPD doprava	4 000 Kč		1. FAP za mat. 30 000 Kč
3. FAP pojistné	3 000		2. FAP pojistné 3 000 Kč
			211 - Pokladna
			2. VPD doprava 4 000 Kč
112 - Materiál na skladě			
4. Příjemka	37 000 Kč		

zdroj: vlastní zpracování

Způsob B

Způsob B účtování o zásobách na rozdíl od způsobu A nepoužívá účty zásob během roku, pořízení i výdej se účtují rovnou do spotřeby do provozních nákladů účetní jednotky (Ryneš, 2017, s.151). Na účty zásob se účtuje pouze na konci účetního období, kdy se musí převést počáteční stav zásob na nákladový účet a při uzávěrce účetních knih se poté převede konečný stav z nákladového účtu na příslušný účet zásob. Při způsobu B musí být vedena skladová evidence na skladních kartách a k rozvahovému dni musí být vždy provedena inventarizace zásob. Na základě zjištění skutečného stavu zásob se zaúčtuje konečný stav na příslušný účet zásob. (Louša, 2005, s. 13).

Srovnání základních účetních operací se zásobami dle způsobu účtování:

	<i>způsob A</i>	<i>způsob B</i>
▪ Faktura přijatá za materiál	111/321	501/321
▪ Příjemka – materiál přijat na sklad	112/111	skladní karta
▪ Výdejka – výdej materiálu do spotřeby	501/112	skladní karta

Na konci účetního období:

▪ Odúčtování počátečního stavu	neúčtuje se	501/112
▪ Zaúčtování konečného stavu	neúčtuje se	112/501
▪ Nevyfakturovaná dodávka	111/389	neúčtuje se
▪ Materiál na cestě	119/111	neúčtuje se

3.4.2 Kalkulační účty

Při pořizování zásob způsobem A se využívají kalkulační účty. Jedná se o účty, kde se zaznamenávají jednotlivé druhy nákladů vzniklých při pořizování zásob. Z daných částek se poté vypočítá pořizovací cena, kterou se oceňují nakupované zásoby. Kalkulační účty mají na konci účetního období vždy nulový zůstatek. (internetový zdroj)

3.4.3 Účtování o zásobách na konci účetního období

Na konci účetního období je nutné, aby účetní případy věcně a časově odpovídaly danému účetnímu období. Aby účetní knihy odpovídaly skutečnému stavu zásob na skladních kartách. Musí se zkontrolovat, zda jsou všechny dodávky zboží přijaté na skladě, zda ke všem dodávkám máme fakturu nebo jiný doklad o pořízení zboží.

Inventarizace, manka a škody

Inventarizace je nedílnou součástí účetní uzávěrky. Jedná se o proces, kdy se fyzicky zjišťuje stav majetku a závazků v inventurních zápisech a porovnává se se stavem v účetnictví, zjišťuje se správnost ocenění a zda neexistuje nebezpečí předvídatelného rizika nebo možnost ztráty. Provádí se pomocí fyzické a dokladové inventury. (Louša, 2005, s. 155).

Na základě Zákona o účetnictví je účetní jednotka povinna provádět pravidelně inventarizaci. Inventarizace je:

- a) **řádná** (pravidelná) – provádí se k okamžiku sestavení účetní uzávěrky
- b) **mimořádná** – provádí se při změně odpovědného pracovníka nebo při mimořádné účetní uzávěře

Fyzickou inventurou se zjišťuje skutečný stav zásob, provádí ji inventarizační komise a sestavuje inventurní soupisy a inventurní zápis.

Při inventuře se může stát, že účetní a skutečný stav se rovná a nemusí následovat žádná další účetní operace nebo se účetní a skutečný stav liší a vznikají tak inventarizační rozdíly. Pokud účetní stav je vyšší než skutečný stav, jedná o manko, rozdíly mezi těmito stavy nelze doložit účetními doklady. Manko lze definovat jako úbytek zásob, u kterého nebyla zjištěna žádná příčina. Rozlišuje se manko do normy (působení vnějších vlivů, manipulace) a manko nad normu, normu přirozených úbytků si stanoví sama každá účetní jednotka ve vnitřní účetní směrnici. Naopak pokud účetní stav je menší než skutečný stav, dochází k přebytku zásob. Přebytek lze definovat jako zásoby nezaúčtované do příjmu, přestože jsou již na skladě. Jedná se o provozní výnos. (Štohl, 2015, s. 26-27)

	materiál	zboží
▪ Manko do normy	501 / 112	504 / 132
▪ Manko nad normu	549 / 112	549 / 132
▪ Přebytek	112 / 648	132 / 648

Při inventarizaci se také porovnává užitná hodnota zásob a jejich účetní ocenění, zda užitná hodnota odpovídá ocenění. Mohou nastat dva případy.

Za prvé, zásoby mají vyšší hodnotu, než je uvedena v účetnictví. V tomto případě se ze zásady opatrnosti¹ o přírůstku zásob neúčtuje.

---

¹ Zásada opatrnosti znamená, že se musí sledovat případná rizika a nejistoty. Uvádí se jen to, co bylo reálně dosaženo. Zásady jsou zakotveny v zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví. (Máče, 2013, s. 19-20)

Za druhé, zásoby mají nižší hodnotu, než je uvedena v účetnictví. V tomto případě se musí rozhodnout, zda se jedná o dočasné nebo trvalé snížení. Pokud se jedná o trvalé snížení, zaúčtuje se do nákladů jako manko. V případě dočasného snížení hodnoty zásob se vytvoří opravná položka k danému druhu zásob, která zároveň ovlivní náklady. Nebude-li již důvod pro opravnou položku, rozpustí se.

▪ Trvalé snížení hodnoty zásob	549 / 112
▪ dočasné snížení (tvorba opravné položky)	559 / 191
▪ rozpuštění opravné položky	191 / 559
▪ zvýšení užitné hodnoty zásob	ze zásady opatrnosti se neúčtuje

Nevyfakturované dodávky

Pokud na konci účetního období není dodavatelská fakturu k zásobám, které již jsou dle příjemky převzaty na sklad, oceněny smluvní cenou a zaúčtovány obvyklým způsobem, jedná se o nevyfakturovanou dodávku. V takovéto situaci musí účetní jednotka vyhotovit vnitřní účetní doklad, dle kterého se zaúčtuje odhadnutá cena závazku na stranu Dal účtu 389 – Dohadné účty pasivní. V okamžiku přijetí faktury v následujícím účetním období se došlá faktura zaúčtuje na stranu Má dáti tohoto účtu. (Štohl, 2015, s. 31)

▪ 2019 - VÚD ² - Nevyfakturovaná dodávka	111/ 389
▪ 2019 - VÚD - Příjem materiálu	112/111
▪ 2020 - Faktura za materiál (FAP)	389 /321

Zásoby na cestě

Jedná se o situaci, kdy účetní jednotka přijala fakturu od dodavatele za nakoupené zásoby, které ovšem do konce účetního období do podniku nedošly. Faktura přijatá se zaúčtuje obvyklým způsobem, dodávka zásob na cestě se na konci účetního

---

² Vnitřní účetní doklad

období zaúčtuje dle vnitřního účetního dokladu na stranu Má dáti účtu 119 – Materiál na cestě nebo 139 – Zboží na cestě a na stranu Dal účtu 111 – Pořízení materiálu nebo 131 – Pořízení zboží, jelikož tyto kalkulační účty musí mít na konci účetního období nulový zůstatek. Při obdržení zásob v dalším účetním období se dodávka odúčtuje z účtu 119 nebo 139 a zaúčtuje se na základě příjemky do skladu.

- 2019 – Faktura přijatá za materiál 111/321
- 2019 - VÚD - materiál do konce úč. období nedošel **119/111**
- 2020 - Materiál došel následující období 112/**119**

4 Vlastní práce

4.1 Společnost Lasselsberger, s.r.o.

Společnost Lasselsberger, s.r.o. je v České republice jediným výrobcem keramických obkladů a dlažeb, v Evropě se též řadí mezi největší výrobce svého druhu. Společnost je známá také pod českou značkou RAKO, kterou už 135 let rozvíjí a zachovává její tradici.

Značka RAKO se člení na několik odvětví:

- **RAKO HOME** představuje širokou nabídku nejrůznějších moderních obkladů a dlažeb pro koupelny, podlahy a kuchyně bytových interiérů včetně různých doplňků. Dále nabízí obklady a dlažbu do exteriérů jako například terasy, balkony nebo schodiště.

Obrázek 4 - RAKO HOME

Zdroj: www.rako.cz

- **RAKO OBJECT** je značka určená především pro architekty, projektanty a odborníky, kteří mají vysoké technické požadavky.

Obrázek 5 - RAKO OBJECT

Zdroj: www.rako.cz

- **RAKO SYSTÉM** zahrnuje především stavební chemii a využívá se pro přípravu podkladů a lepení, spárování, čištění nebo údržbu. V nabídce najdeme například vyrovnávací hmoty nebo penetrační nátěry³, hydroizolační stěrky, lepicí a spárovací hmoty nebo přípravky na čištění a údržbu obkladů.

Obrázek 6 - RAKO SYSTEM

Zdroj: www.rako.cz

Díky tomuto členění dokáže uspokojit většinou všechny potřeby zákazníků v oblasti keramických obkladů a dlažeb.

4.1.1 Historie společnosti

V České republice se společnost LASSELSBERGER objevila v roce 1998 koupí majoritního podílu v Chlumčanském závodě a také v akciové společnosti Calofring Borovany. Postupně společnost získávala podíly v různých keramických podnicích a v roce 2002 získala akciovou společnost RAKO. Vše bylo dokončeno v roce 2004. V roce 2007 došlo k rozdělení na samostatné podnikatelské subjekty, vznikly tři nové subjekty s různými zaměřenými. Prvním subjektem je samotná společnost Lasselsberger, která podniká v oblasti keramických obkladů a dlažeb, oblast těžby a úpravy surovin patří pod LB MINERALS a v neposlední řadě podnikatelský subjekt LB Cemix, který zahrnuje výrobu suchých a omítkových směsí nebo pastovitých omítek⁴.

---

³ druh nátěru pod obklad zejména ve sprchových koutech, který má zamezit vzlínání vlhkosti

⁴ vrchní probarvená omítka, např. fasádní omítky nebo vnitřní omítky jako náhrada štukových omítek

4.1.2 Současnost společnosti

V současné době má společnost pět výrobních závodů, které najdeme v Chlumčanech, Lubné u Rakovníka, Horní Bříze, Podbořanech a Borovanech. Většina závodů se nachází v plzeňském regionu, ve kterém patří společnost mezi nejatraktivnější zaměstnavatele. Ve všech závodech pracuje přibližně 1600 lidí.

Současný jednatel společnosti Lasselsberger, pan Roman Blažíček, byl v listopadu 2019 zvolen prezidentem Evropské asociace výrobců keramických obkladů a dlažeb CET. Jeho nová pozice a získané zkušenosti mu pomohou v rozvoji keramického průmyslu v Evropě.

Obklady a dlažby lze koupit na více než 300 prodejních místech v České republice, další prodejní místa lze najít na Slovensku, v Bělorusku, v Litvě nebo na Ukrajině. Obklady RAKO jsou vidět například v tunelu Blanka v Praze, v nově zrekonstruovaných bazénech v Rakovníku, Vysokém Mýtě nebo Bratislavě či na letišti v Pardubicích. Svými obklady společnost také přispívá do pořadu Mise nové domov.

Podkladem této bakalářské práce je závod v Lubné u Rakovníka, který má přes 400 zaměstnanců, denně vyrobí 40 tisíc m² obkladů a ročně 12,5 milionu m² obkladů, což je denně 1000 koupelen o velikosti 40 m². Denní tok materiálu v tomto závodě je 800 tun.

4.1.3 Výroba obkladů a dlažeb

Pro lepší orientaci v několika druzích zásob v podniku je nejprve stručně popsán postup výroby obkladů a dlažeb. Obklady a dlažby nejsou totéž, záleží, kam se pokládají a jakou mají nasákavost. Obklady a dlažba s nasákavostí do 3,5% se pokládají ven a pokud je nasákavost nad 3,5% pokládají se dovnitř.

▪ Zásobování

Celý proces začíná dovozem surovin, které se skladují ve větším množství v několika určitých boxech (obrázek 7, první fotografie), aby došlo k jejich zhomogenizování (promíchání).

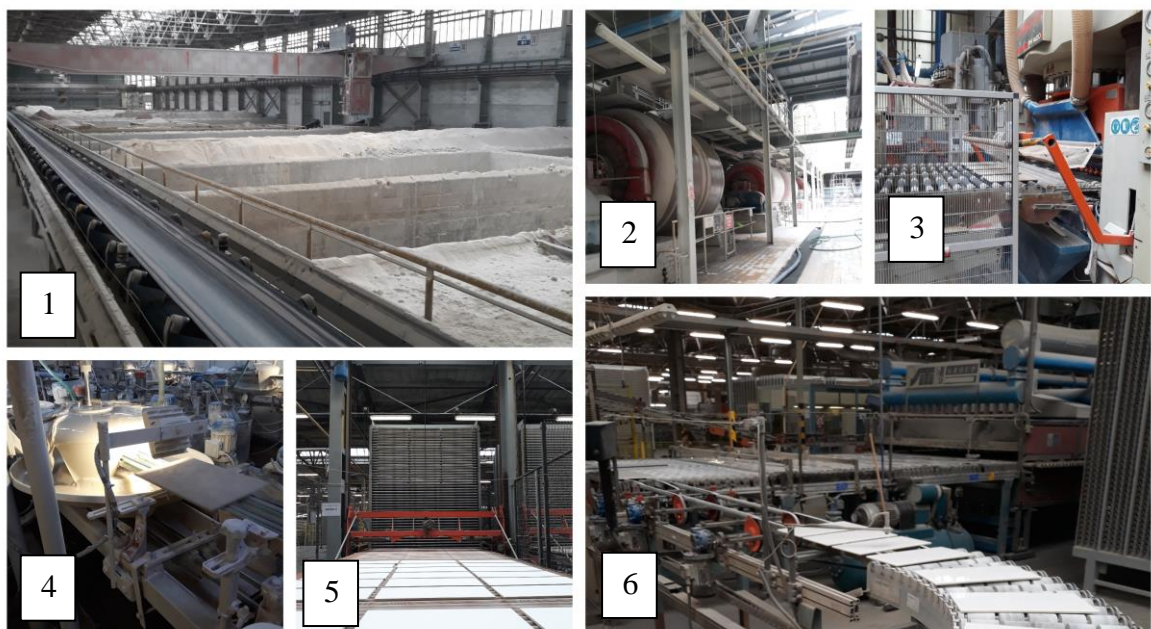
▪ Sušení

Dále se jednotlivé suroviny rozplaví do tekutého stavu, kde se určitou dobu míchají (obrázek 7, fotografie 2) a poté se suší v rozprachových sušárnách, kde se tato hmota rozstříkuje věncem, který je kulatý a má trysky směřující doprostřed. Sušení probíhá ve vysokých válcích, kde se topí, dolů padá jemný prášek a voda se odpařuje nahoru.

▪ Lisování a glazování

Hmota dále putuje do zásobních sil, ze kterých se poté dopravuje pomocí pásu do lisovny k jednotlivým lisům, které lisují různé formáty obkladaček od menších formátů 20x20 cm až po větší například 30x90 cm (obrázek 7, fotografie 3). Vylisované obklady (flisny) poté jedou do vertikální sušárny, kde se usuší na určitou vlhkost, po hodině pokračují na glazovací - zdobící linky, kde se nanáší engoba (obrázek 7, fotografie 4), glazura a popřípadě nějaký vzor. Po tomto procesu se jednotlivé obklady plní do zásobních vozů (obrázek 7, fotografie 5) LGV a AGV⁵, které automaticky jedou do několika pecí (obrázek 7, fotografie 6).

Obrázek 7 - Průběh výroby 1

zdroj: vlastní zpracování

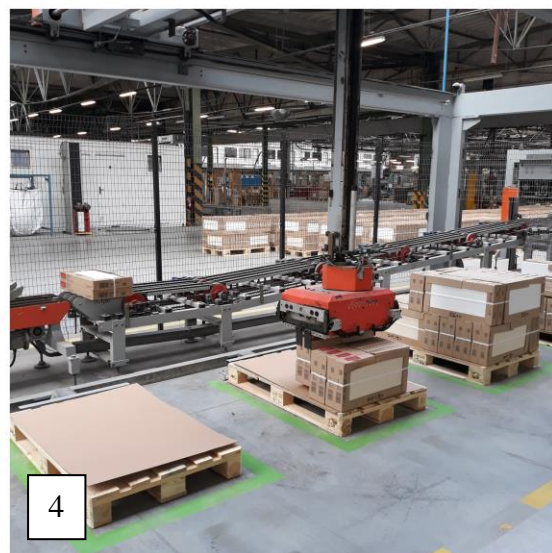
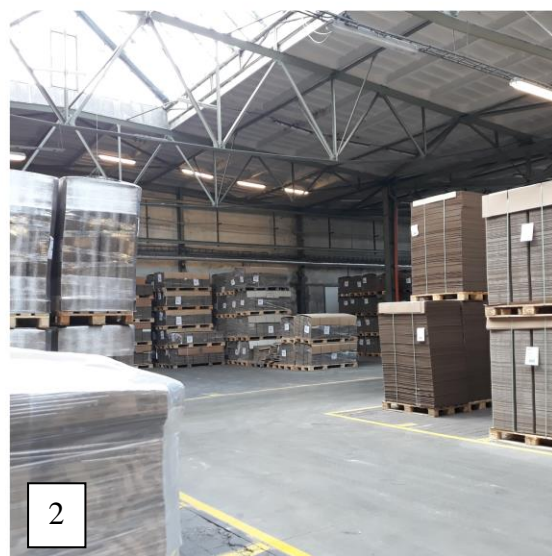
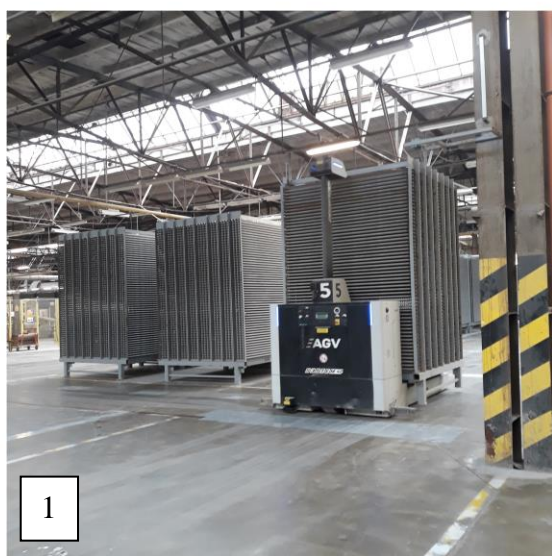
⁵ tzv. berušky, které fungují na základě wifi připojení

- **Třídění a balení**

Vypálené obklady se naskládají zase do zásobních vozů, které je dovezou na třídírnu (obrázek 8, fotografie 1), kde se vytrídí podle jakostí na první a druhou jakost a odpad. Hotové obklady se poté zabalí do kartonů (obrázek 8, fotografie 2), popíší a po paletách putují na expedici (obrázek 8, fotografie 4).

Na fotografii 3 lze vidět jednu z několika pecí.

Obrázek 8 - Průběh výroby 2

zdroj: vlastní zpracování

4.2 Současný stav oceňování zásob

4.2.1 Druhy zásob v závodě

V první řadě se jedná o suroviny, nedokončenou výrobu a hotové výrobky, které vychází z postupu výroby obkladů. Suroviny se rozdělují podle schopnosti tvarování na plastické, kam patří tři druhy keramických jíílů, a podle schopnosti technologického zpracování na surový kaolin, střepy, vápenec nebo dolomit. Důležitou složkou je i vlastní zdroj recyklované vody každého závodu. Dovoz surovin probíhá až 35 nákladními auty denně a ve většině případech je dodává skupina LB Minerals, v ostatních případech jsou dováženy například ze Španělska nebo z Polska. Proces dovozu surovin je nastaven tak, že se dováží pěti nebo šesti auty celý den například živec, jíly či jiné další druhy surovin apod., tolikrát, kolikrát se jednotlivá auta tzv. „otočí“ mezi závodem a lomem.

V druhé řadě se jedná o pomocný materiál jako například palety, obaly, zdobící válce, barvítka na tisky nebo brusné kotouče. Další řada materiálů jsou ochranné pracovní pomůcky kam se řadí oděvy, rukavice, košťata, lopaty atd. Dále také nafta nebo jiné oleje.

Důležitými zásobami jsou také náhradní díly, které závod v Lubné u Rakovníka dělí dle metody ABC takto:

- **skupina A** = strategické díly, nejdražší, dokáží závod odstavit na velmi dlouhou dobu, protože nejsou na trhu
- **skupina B** = drahé díly, závod odstaví na kratší dobu, díly na trhu jsou, ale mají delší dodací lhůtu
- **skupina C** = běžné, často používané díly

4.2.2 Oceňování surovin, náhradních dílů a pomocného materiálu

Suroviny, náhradní díly a pomocný materiál mají stejnou metodiku oceňování. Při pořizování se oceňuje na základě nákladů spojených s pořízením (cena pořízení a v některých případech i doprava). Při vyskladnění se počítá jako průměr předchozí a

nové zásoby. Používá se tedy vážený aritmetický průměr proměnlivý a počítá se při každém výdeji ze skladu.

Ceny při pořízení jsou ve většině případech nasmlouvané a dlouhodobě neměnné, to se týká hlavně surovin a pomocného materiálu. U náhradních dílů je nasmlouvaných cen menší množství, tudíž se vyskytují i případy, kdy se ceny jednotlivých dodávek liší. Jedná se především o nečekané nákupy, které lze zajistit ještě ten daný den například přes internet nebo dovozem z blízké prodejny.

Suroviny

Dle níže přiloženého obrázku je možné vidět stavy zásob surovin jak v množství, tak v ceně. Největší zásoby k danému datu vykazuje Surovina SKT KA, které je naskladněno přes tři tisíce tun, ovšem cenově nejdražší surovinou je právě jíl B1, který se používá nejčastěji.

Obrázek 9 - Zásoby skladu surovin k 2.2.2020

Zásoba skladu										
Závod	Sklad	Materiál	Krát.text materiálu	CelkZásoba	Jednotka	Cena	Celk.hodnota	Měna	TřOcenění	Místo
C223	MRR3	2142 0003	Tripolyfosfát sodný N, big-bag	2 000,000	KG	23,82	47 648,31	CZK	1140	
C223	MRR3	2442 0376	Ztekucovadlo SILZTEK 6	221,250	KG	5,32	1 178,10	CZK	1100	
C223	MRR3	2442 0467	Ztekucovadlo Silztek L2	59 485,400	KG	5,47	325 092,71	CZK	1100	
C223	MRR3	5811 0028	Kaolin surový RK 3/4 drcený	465,300	T	313,26	145 759,12	CZK	1010	
C223	MRR3	5812 0036	Jíl WP surový,drcený	1 130,303	T	458,90	518 696,63	CZK	1020	
C223	MRR3	5812 0095	Jíl SL-WFL	1 555,584	T	943,95	1 468 394,57	CZK	1020	
C223	MRR3	5816 0007	Žvec Ž 55 NaK 60 FKS-05	742 809,695	KG	0,58	433 365,29	CZK	1150	
C223	MRR3	5831 0045	Dolomit vápnitý VJM druh č.8 tř.IV	218,429	T	797,53	174 202,87	CZK	1150	
C223	MRR3	5831 0067	ENVICALC F - Vápenec Lafarge	379,961	T	632,37	240 275,48	CZK	1150	
C223	MRR3	82 145 0002	Drť vápencová Calcicar 4,5 -7mm	15 389,870	KG	1,47	22 673,68	CZK	1401	
C223	MRR3	82 145 0003	Uhlíčitan vápenatý SORBACAL G	6 429,999	KG	3,36	21 579,08	CZK	1401	
C223	MRR3	MJ B01 10	Jíl B1 homogenizovaný, vl.l.	1 300,667	T	1 056,73	1 374 451,28	CZK	1025	
C223	MRR3	MJ B54 20	Jíl B5/4 granulovaný, vl.l.	360,091	T	620,00	223 256,37	CZK	1025	
C223	MRR3	MJ KOP 10	Jíl KOP homogenizovaný, vl.l.	325,235	T	568,00	184 733,73	CZK	1025	
C223	MRR3	MJ KYS 10	Jíl KYŠ homogenizovaný, vl.l.	1 367,492	T	545,62	746 134,18	CZK	1025	
C223	MRR3	MJ VIZ 10	Jíl VIZ homogenizovaný, vl.l.	1 237,658	T	474,23	586 932,13	CZK	1025	
C223	MRR3	MK 5109 K1	Surovina SKT KA	3 075,109	T	335,90	1 032 913,90	CZK	1015	
					KG		= 7 547 287,43	CZK		
					T					

zdroj: účetní program SAP

Obrázky 10 a 11 uvádějí přehled příjmů a výdajů „jílu KYŠ homogenizovaného“ během konce ledna 2020.

Příjem bývá obvykle kolem 30 až 33 tun, což odpovídá plně naloženému kamionu, který přijede tolikrát, kolikrát se dokáže tzv. otočit. V tomto případě dodávky jílu probíhají až 4x denně. Při výpočtu ceny za tunu, kdy se vydělí celková cena počtem dovezených tun, vyjde při každé dodávce stejné číslo. Cena tohoto typu jílu je 550 Kč/t a za tuto cenu je jíl také přijat do skladu surovin. Doprava je již započítána v částce 550 Kč za tunu.

Obrázek 10 - Příjem jílu

Materiál		Krátký text materiálu				Záv. Název 1				
Skł.	Šarže	DrP	Z	Mat.doklad	Pol	Dat.úct.	Množství v MJZM MJZ	Částka ve FM	Objednávka	Ná
MJ	KYS 10			Jíl KYŠ homogenizovaný, vl.1.			C223 závod Rako 3			
MRR3	223	101		5407052527	1	31.01.2020	31,980 T	17 589,00	4500722511	
MRR3	223	101		5407052515	1	31.01.2020	33,980 T	18 689,00	4500722511	
MRR3	223	101		5407052509	1	31.01.2020	31,600 T	17 380,00	4500722511	
MRR3	223	101		5407052525	1	31.01.2020	33,140 T	18 227,00	4500722511	
MRR3	223	101		5407044665	1	30.01.2020	33,120 T	18 216,00	4500722511	
MRR3	223	101		5407044656	1	30.01.2020	32,000 T	17 600,00	4500722511	
MRR3	223	101		5407044667	1	30.01.2020	34,740 T	19 107,00	4500722511	
MRR3	223	101		5407044657	1	30.01.2020	32,300 T	17 765,00	4500722511	
MRR3	223	101		5407035825	1	29.01.2020	30,680 T	16 874,00	4500722511	
MRR3	223	101		5407035827	1	29.01.2020	31,360 T	17 248,00	4500722511	
MRR3	223	101		5407035835	1	29.01.2020	32,340 T	17 787,00	4500722511	
MRR3	223	101		5407035837	1	29.01.2020	34,920 T	19 206,00	4500722511	
MRR3	223	101		5407028944	1	28.01.2020	32,560 T	17 908,00	4500722511	
MRR3	223	101		5407028941	1	28.01.2020	30,740 T	16 907,00	4500722511	
MRR3	223	101		5407028935	1	28.01.2020	30,540 T	16 797,00	4500722511	
MRR3	223	101		5407028946	1	28.01.2020	36,080 T	19 844,00	4500722511	
MRR3	223	101		5407020981	1	27.01.2020	29,240 T	16 082,00	4500722511	
MRR3	223	101		5407020968	1	27.01.2020	32,580 T	17 919,00	4500722511	
MRR3	223	101		5407020961	1	27.01.2020	30,700 T	16 885,00	4500722511	
MRR3	223	101		5407020988	1	27.01.2020	31,080 T	17 094,00	4500722511	
MRR3	223	101		5407005178	1	24.01.2020	29,480 T	16 214,00	4500722511	
MRR3	223	101		5407005185	1	24.01.2020	29,020 T	15 961,00	4500722511	

zdroj: účetní program SAP

Výdej jílu bývá v průměru 2x denně v celkovém počtu 70 až 90 tun. Závod oceňuje suroviny při vyskladnění metodou váženého aritmetického průměru, tudíž cena za tunu je při každém výdeji obvykle jiná.

$$\text{Výdej 30.1.: } 25\,377,8 \text{ Kč} / 46,550 \text{ t} = 545,1596 \text{ Kč/t}$$

$$\text{Výdej 30.1.: } 29\,002,50 \text{ Kč} / 53,200 \text{ t} = 545,1598 \text{ Kč/t}$$

$$\text{Výdej 23.1.: } 25\,030,69 \text{ Kč} / 46,550 \text{ t} = 537,7162 \text{ Kč/t}$$

Obrázek 11 - Výdej jílu

Materiál		Krát.text materiálu			Záv. Název 1	
Skł.	Šarže	DrP	Z Mat.doklad	Pol Dat.účt.	Množství v MJZM MJZ	Částka ve FM C
MJ	KYS 10		Jíl KYŠ homogenizovaný, vl.l.		C223 závod Rako 3	
MRR3	223	261	5407051102	14 30.01.2020	46,550- T	25 377,18-
MRR3	223	261	5407051119	14 30.01.2020	53,200- T	29 002,50-
MRR3	223	261	5407043214	14 29.01.2020	39,900- T	21 730,68-
MRR3	223	261	5407043228	14 29.01.2020	53,200- T	28 974,24-
MRR3	223	261	5407035729	14 28.01.2020	33,250- T	18 089,13-
MRR3	223	261	5407035743	14 28.01.2020	39,900- T	21 706,96-
MRR3	223	261	5407028004	14 27.01.2020	59,850- T	32 518,70-
MRR3	223	261	5407027982	14 27.01.2020	33,250- T	18 065,94-
MRR3	223	261	5407020258	13 26.01.2020	46,550- T	25 256,85-
MRR3	223	261	5407020238	13 26.01.2020	46,550- T	25 256,85-
MRR3	223	261	5407018147	14 25.01.2020	53,200- T	28 864,97-
MRR3	223	261	5407018137	14 25.01.2020	53,200- T	28 864,97-
MRR3	223	261	5407004450	14 24.01.2020	46,550- T	25 222,64-
MRR3	223	261	5407013762	14 24.01.2020	46,550- T	25 256,85-
MRR3	223	261	5407013773	14 24.01.2020	46,550- T	25 256,85-
MRR3	223	261	5407004460	14 23.01.2020	46,550- T	25 222,64-
MRR3	223	261	5406997626	14 22.01.2020	59,850- T	32 377,72-
MRR3	223	261	5406997611	14 22.01.2020	39,900- T	21 585,14-

zdroj: účetní program SAP

Cena, za kterou závod nakupuje bývá smluvená a neměnná na dva až čtyři roky, tudíž průměrná cena při výdeji nevychází stejně jako cena za jednu jednotku při příjmu.

Například cena u suroviny „živce“ byla v letech 2017 a 2018 za 30 tun 17 790 Kč, v letech 2019 a 2020 se cena za 30 tun snížila o 450 Kč na 17 340 Kč. Změna ceny je vidět na obrázku 12, kde v roce 2018 a v roce 2019 je za 30 tun živce uvedena jiná cena.

Obrázek 12 - Příjem živce, změna ceny

Materiál		Krát.text materiálu			Záv. Název 1	
Skł.	Šarže	DrP	Z Mat.doklad	Pol Dat.účt.	Množství v MJZM MJZ	Částka ve FM C
5816	0007		Živce Ž 55 NaK 60 FKS-05		C223 závod Rako 3	
MRR3	101	5404856140	1 21.02.2019		31,500 T	18 207,00
MRR3	101	5404856138	1 21.02.2019		30,000 T	17 340,00
MRR3	101	5404856133	1 21.02.2019		30,000 T	17 340,00
MRR3	101	5404856131	1 21.02.2019		31,000 T	17 918,00
MRR3	101	5404856132	1 21.02.2019		30,000 T	17 340,00
MRR3	101	5404810668	1 14.02.2019		30,000 T	17 340,00
MRR3	101	5404810675	1 14.02.2019		30,000 T	17 340,00
MRR3	101	5404810662	1 14.02.2019		30,000 T	17 340,00
MRR3	101	5404810673	1 14.02.2019		30,000 T	17 340,00
MRR3	101	5404810660	1 14.02.2019		30,000 T	17 340,00
MRR3	101	5404690234	1 24.01.2019		30,000 T	17 340,00
MRR3	101	5404690214	1 24.01.2019		30,500 T	17 629,00
MRR3	101	5404690227	1 24.01.2019		30,000 T	17 340,00
MRR3	101	5404690218	1 24.01.2019		30,000 T	17 340,00
MRR3	101	5404690222	1 24.01.2019		30,000 T	17 340,00
MRR3	101	5404620797	1 21.12.2018		30,500 T	18 086,50
MRR3	101	5404586481	1 13.12.2018		30,000 T	17 790,00
MRR3	101	5404586468	1 13.12.2018		30,000 T	17 790,00
MRR3	101	5404586465	1 13.12.2018		30,000 T	17 790,00

zdroj: účetní program SAP

Výdajová metoda oceňování u živce zůstala stejná, cena za jednotku při každém výdeji se tedy liší. Výdej živce je možné vidět na obrázku 13, příjem bývá 30 tun za již zmíněnou cenu 17 340 Kč. Výdej živce je denně v průměru 22 tun za denně přepočítávanou průměrnou cenu stejně jako v případě jílu nebo dalších surovin.

Obrázek 13 – výdej živce

Materiál	Krátký text materiálu				Záv. Název 1	
Skł. Šarže	DrP Z	Mat.doklad	Pol	Dat.úct.	Množství v MJZM MJZ	Částka ve FM Ol
5916 0007		Živec Ž 55 NaK 60	FKS-05		C223 závod Rako 3	
MRR3	261	5407051082	4	30.01.2020	22 080,000- KG	12 881,77-
MRR3	261	5407043232	4	29.01.2020	22 080,000- KG	12 881,77-
MRR3	261	5407035706	4	28.01.2020	29 440,000- KG	17 175,70-
MRR3	261	5407027956	3	27.01.2020	14 720,000- KG	8 605,79-
MRR3	261	5407020199	4	26.01.2020	22 080,000- KG	12 908,68-
MRR3	261	5407018150	4	25.01.2020	29 440,000- KG	17 211,57-
MRR3	261	5407013777	4	24.01.2020	29 440,000- KG	17 211,57-
MRR3	261	5407004442	4	23.01.2020	14 720,000- KG	8 605,79-
MRR3	261	5406997554	4	22.01.2020	14 720,000- KG	8 605,79-
MRR3	261	5406990333	4	21.01.2020	14 720,000- KG	8 605,79-
MRR3	261	5406982473	4	20.01.2020	22 080,000- KG	12 934,41-
MRR3	261	5406974839	4	19.01.2020	22 080,000- KG	12 934,41-
MRR3	261	5406974775	4	18.01.2020	14 720,000- KG	8 622,94-

zdroj: účetní program SAP

Náhradní díly

Oceňování náhradních dílů při příjmu je následovné: při dodání zásob se na základě příjemky zaúčtuje do účetního programu SAP cena bez DPH a bez dalších vedlejších pořizovacích nákladů jako je například doprava, clo nebo pojistné. Tuto operaci provede skladník, který provedl fyzický příjem. Po přijetí faktury od dodavatele se faktura proplatí a účetní provede doplňující zápis do programu SAP k danému náhradnímu dílu, kde připiše dopravu, popřípadě další vedlejší náklady spojené s pořízením, které jsou na faktuře vypsány. Po doplnění hodnot se pořizovací cena automaticky přepočítá jako cena pořízení plus vedlejší pořizovací náklady.

Na obrázku 14 lze vidět příjmy a výdaje jednoho z několika typů brusných kotoučů. Zeleně označené řádky jsou příjmy a červeně označené řádky jsou výdaje. Sklad náhradních dílů je rozdělen do několika tzv. podskladů, se kterými operuje několik údržbářů závodu. První sloupec určuje sklad, ve kterém probíhají následující pohyby:

pohyb 101 = příjem

pohyb 261 = výdej

pohyb 311 = přeskladnění do jiného skladu

Obrázek 14 - Skladní karta brusného kotouče

Materiál	Krát.text materiálu				Záv. Název 1			
Skł. Šarže	DrP	Z	Mat.doklad	Pol	Mat.úct.	Množství v MJZM MJZ	Částka ve FM	Objednávka
82 130 0008	Bрус DIAMOND-COBALT E820.001				C223 závod Rako 3			
MER1	101	5407087457	1	05.02.2020		3,000 KS	12 411,66	4500724054
MER1	261	5406921944	1	10.01.2020		1,000- KS	4 122,64-	
MER1	311	5405993213	1	13.08.2019		1,000- KS	0,00	
MER1	311	5405027728	1	18.03.2019		1,000- KS	0,00	
MER1	311	5404809894	1	14.02.2019		1,000- KS	0,00	
MER1	311	5404602549	1	17.12.2018		2,000- KS	0,00	
MER1	101	5404294026	1	12.10.2018		6,000 KS	25 114,67	4500663020
MER1	311	5404218746	1	25.09.2018		1,000- KS	0,00	
MER1	311	5404123474	1	05.09.2018		1,000- KS	0,00	
MER1	311	5403933885	1	26.07.2018		1,000- KS	0,00	
MER1	311	5403806061	1	26.06.2018		1,000- KS	0,00	
MER1	311	5403523900	1	24.04.2018		1,000- KS	0,00	
MER1	101	5403454576	1	26.03.2018		4,000 KS	16 697,02	4500633386
MER1	311	5403416048	1	06.03.2018		2,000- KS	0,00	
MER1	101	5403389009	1	19.02.2018		4,000 KS	16 706,90	4500624777
MER1	311	5403358179	1	02.02.2018		1,000- KS	0,00	
MER1	311	5403346978	1	29.01.2018		1,000- KS	0,00	
* Součet						2,000 KS	66 807,61	

zdroj: účetní program SAP

Při přeskladnění z jednoho skladu do jiného neprobíhá žádné ocenění, proto je cena nulová. Ocenění probíhá vždy až při výdeji. Poslední sloupec označuje číslo objednávky daného náhradního dílu.

Změna ceny je u náhradních dílů častější než u surovin, zobrazeno na obrázku 15, kde cena pohonu v roce 2017 byla 13 600 Kč a v roce 2020 se cena zvedla na 24 575 Kč. Jedná se o náhradní díl, který se nepoužívá tak často a dodací lhůta bývá až půl roku, pohony nebo brusy jsou dováženy z Itálie, čímž se dodání ještě prodlouží. Ocenění probíhá stále nejprve cenou bez DPH a bez vedlejších pořizovacích nákladů a po dodání a zaplacení faktury se cena přepočítá včetně dopravy. Během účetního období je pro účtování o pořízení majetku (oběžného i dlouhodobého) používán pevný měsíční kurz vyhlášený Českou národní bankou platný v předposlední středu v měsíci předcházejícím.

Obrázek 15 – Skladní karta pohonu

Materiál	Krát.text materiálu				Záv. Název 1				
Skł. Šarže	DrP	Z	Mat.doklad	Pol	Mat.úct.	Množství v MJZM MJZ	Částka ve FM		
82 412 0077	Pohon BK005/RC053, 0213051, (ex.0213626)				C223 závod Rako 3				
MER1	C	ERSA	N	101	5406914742	1	08.01.2020	1,000 KS	24 575,00
MER1	C	ERSA	N	311	5403454007	1	26.03.2018	1,000- KS	0,00
MER1	C	ERSA	N	202	5403305324	40	31.12.2017	1,000 KS	13 600,00
MER1				201	5403305303	40	31.12.2017	1,000- KS	13 600,00-
MER1				101	5402456988	1	11.01.2017	1,000 KS	13 600,00
MER1				261	5402444999	2	03.01.2017	1,000- KS	13 601,41-
MER1				309	5402442587	6	01.01.2017	1,000 KS	13 601,41

zdroj: účetní program SAP

Konsignace dodavatele

Konsignace dodavatele znamená, že si nasmlouvaný dodavatel uskladní v závodě své zásoby a až je závod spotřebuje, tak dodavatel vystaví fakturu a závod za dodávku zaplatí. Pravidelně závod informuje konsignační dodavatele o stavu jejich zásob a vyúčtování probíhá zpětně. Příjem probíhá za částku 0 Kč, na obrázku 16 u příjmů (zelené řádky) je tedy cena nulová, při výdeji se pak konsignační zásoba ocení nasmlouvanou cenou. Zda se jedná o konsignační zásobu lze vidět na skladní kartě v programu vedle typu pohybu („K“), ve skladu pak na fyzické skladní kartě jsou konsignační zásoby označeny barevně dle dodavatelů.

Obrázek 16 - Konsignační zásoba

Materiál	Krát. text materiálu	Záv. Název 1			
Skl. Šarže	DrP Z Mat. doklad	Pol Dat.účt.	Množství v MJZM MJZ	Částka ve FM	
82 412 0178	Převodovka BOX 063, i=40, 200/19, D=25	C223 závod Rako 3			
MER1	411 K 5407084879	1 05.02.2020	1,000- KS	3 569,17-	
MER1	411 K 5407086984	1 05.02.2020	1,000- KS	3 569,17-	
MER1	101 K 5407036834	2 29.01.2020	1,000 KS	0,00	
MER1	101 K 5406975577	3 20.01.2020	1,000 KS	0,00	
MER1	411 K 5406906743	1 06.01.2020	1,000- KS	3 619,58-	
MER1	411 K 5406905524	1 06.01.2020	1,000- KS	3 619,58-	

zdroj: účetní program SAP

4.2.3 Oceňování nedokončené výroby a výrobků

Nedokončená výroba a hotové výrobky se oceňují při pořízení i vyskladnění na základě výrobních kalkulací. Tyto kalkulace se skládají z jednotlivých kalkulačních položek (suroviny, energie, obaly, mzdy, ostatní přímé a fixní náklady). Každá kalkulační položka je počítána jinak podle množství spotřebovaných surovin, například na základě nákupu (variabilní cena), přes tarif (plán energie), nebo přes plánované kalkulační přírůstky (fixní náklady). Jedná se o složitý a společností chráněný proces.

Při změně kalkulace se ocenění mění, probíhá na základě potřeb výroby, důležitých změn v kusovnicích (receptura) apod.

Obrázek 17 znázorňuje nedokončenou výrobu závodu, jedná se o vypálené obklady, které čekají na roztrídění dle jakostí a naskladnění na expedici.

Obrázek 17 - Ocenění nedokončené výroby

Závod	Sklad	Materiál	Krát.text materiálu	Celková zásoba	Zákl.měrná jednotka	Cena	Celk.hodnota	Měna	Třída ocenění
C223	P401	CGAA1K127-0V	středně modrá - vypálená - dlažba	109,320	M2	81,87	8 950,03	CZK	2120
C223	P401	CWAA1N000-0V	bilá lesklá-vyp.-neutr.-1 hrana	68,000	M2	60,06	4 084,08	CZK	2120
C223	P401	CWAAMB000-0V	Bilá lesklá vypálená	2 221,600	M2	66,72	148 225,15	CZK	2120
C223	P401	CWAAMB008-0V	CONCEPT béžová I. vypálená	38,400	M2	69,49	2 668,42	CZK	2120
C223	P401	CWAAMB010-0V	CONCEPT šedá I. vypálená	606,000	M2	68,62	41 583,72	CZK	2120
C223	P401	CWAAMB104-0V	Bilá matná vypálená	29,800	M2	65,58	1 954,28	CZK	2120
C223	P401	CWAAMB343-0V	COLOR ONE béžovošedá 20x40 vypálená	119,200	M2	69,92	8 334,46	CZK	2120
C223	P401	CWAAV4000-0V	Bilá lesklá vypálená	303,600	M2	80,66	24 488,38	CZK	2120
C223	P401	CWAAV4104-0V	Bilá matná vypálená	23,400	M2	76,86	1 798,52	CZK	2120
C223	P401	CWADV4001-0V	LAZIO světle béžová -0V	17,200	M2	77,76	1 337,47	CZK	2120
C223	P401	CWADV4722-0V	EXTRA bílo-šedá 30x60	625,600	M2	78,03	48 815,57	CZK	2120
C223	P401	CWAKV4104-KV	Bilá matná 30x60 kalibrovaná	14,800	M2	76,36	1 130,13	CZK	2120
C223	P401	CWARMB275-0V	BLISS béžová 40x20 -0V	931,600	M2	69,04	64 317,66	CZK	2120
C223	P401	CWARMB295-0V	URBAN šedá 20x40 -0V	375,000	M2	69,79	26 171,25	CZK	2120
					M2		383 859,12	CZK	

zdroj: data společnosti

5 Návrh změny současného stavu

Současný stav oceňování zásob při výdeji je v závodě nastaven tak, že se používá metoda váženého aritmetického průměru proměnlivého. Tím pádem se přepočítává při každém výdeji. Ceny při pořízení jsou nasmlouvané a dva až čtyři roky neměnné, průměr při výdeji se tedy mění pouze na základě jiných nasmlouvaných cen.

Místo momentálně používané metody váženého aritmetického průměru proměnlivého by se mohla použít metoda FIFO, která je jednodušší a v případě, že by ceny surovin rostly, tak pomaleji reaguje na změnu cenové hladiny, což by mělo za důsledek změnu v nákladech. V této metodě ale pro firmu nelze vidět velký přínos, jeden z důvodů je, že při použití metody FIFO by například u suroviny „Jíl kyš“, viz obrázek 11, cena výdeje byla 550 Kč za tunu při každém výdeji pravděpodobně po dobu dvou až čtyř let, což je větší cena než cena pomocí metody, kterou má podnik momentálně nastavenou. Dále proto, že podnik má ceny dlouhodobě neměnné a nepředpokládá velkou změnu v růstu cenové hladiny a v neposlední řadě by zasáhla do kalkulace konečného výrobku a změnila jeho cenu.

5.3 Důsledky změny

Při použití metody FIFO by vyšší cena výdeje, než je momentálně nastavená metodou váženého aritmetického průměru, z krátkodobého hlediska vedla k vyšším nákladům podniku, menšímu hrubému zisku a zároveň i menší dani z příjmu právnických osob. Naopak nižší cena výdeje jílu, která byla v lednu 2020 cca 542 Kč za tunu, vede k nižším nákladům, většímu hrubému zisku, ale také k větší dani z příjmu. Ve výsledku je lepší mít nižší náklady, protože po odečtení daně z příjmu je čistý zisk vyšší. Názorně ukázáno v příkladu:

	Větší cena výdeje	Menší cena výdeje
Výnosy	100 000 Kč	100 000 Kč
Náklady	<u>70 000 Kč</u>	<u>60 000 Kč</u>
Hrubý zisk	30 000 Kč	40 000 Kč
Daň	<u>- 5 700 Kč</u>	<u>- 7 600 Kč</u>
Čistý zisk	24 300 Kč	32 400 Kč

Z dlouhodobého hlediska, za předpokladu, že se cena jílu bude zvyšovat, bude použití výdajové metody FIFO vhodnější, protože na změnu cenové hladiny reaguje pomaleji než metoda váženého aritmetického průměru. Zvyšování pořizovací ceny bude zvyšovat aritmetický průměr již během prvního vyskladnění, kdežto metoda FIFO cenu vyskladnění zvedne až v případě, kdy se vyskladní zásoby za již zvýšenou cenu, ovšem změni se i cena konečného výrobku, což pro podnik není optimální. Průměrná cena výdeje je momentálně vždy velmi podobná a liší se většinou v desetínách, proto je pro podnik lepší použít do kalkulace ceny konečného výrobku tuto cenu než cenu, která by vyšla metodou FIFO, mohla by se lišit o větší hodnoty. Pro podnik je důležitá garance ceny zákazníkům.

5.4 Výsledky návrhu změny

Pokud by závod změnil metodu oceňování při vyskladnění z váženého aritmetického průměru na metodu FIFO, tak z dlouhodobého hlediska by měl nižší náklady na výdej než při použití metody váženého aritmetického průměru, viz tabulky 1 a 2, kde lze vidět, že při posledním výdeji je cena u metody FIFO nižší.

Ovšem dle zjištěných informací o dlouhodobě nasmlouvaných cenách je výhodnější ponechat metodu oceňování při vyskladnění tak, jak je momentálně v závodě nastavená. Nasmlouvané ceny se dlouhodobě nezvyšují o velké částky, a i z hlediska vlastní těžby surovin ve většině případech, je tato metoda momentálně vhodnější. Zásoby v podniku nejsou rychloobrátkové zboží a metoda FIFO je výhodnější právě u rychloobrátkového zboží (například potraviny). Současná metoda je zadána autory účetního programu SAP, který je individuálně přizpůsoben každé

pracovní pozici. Z dlouhodobého strategického hlediska podnik garantuje zákazníkům cenu, za kterou kupují finální výrobek a současná metoda nemění konečnou cenu výrobku. Pro podnik je důležité, aby věděl, za jakou cenu je výrobek schopný vyrobit, proto se změna na jinou metodu nedoporučuje.

6 Závěr

Bakalářská práce byla napsána se záměrem navrhnout změnu v oceňování zásob u vybraného podniku, která by lépe odpovídala skutečnosti a zpřesnila výši ocenění, dalším záměrem bylo seznámení se s oceňováním zásob teoreticky a poté prakticky ve vybraném podnikatelském subjektu a zhodnotit momentální situaci v daném podniku.

V teoretické části byly představeny zásoby jako oběžný majetek, účtování zásob metodami A a B, použití kalkulačních účtů a také operace na konci účetního období. Podrobněji byly poté rozebrány metody oceňování při pořizování a při vyskladňování používané v České republice. Srovnání těchto metod ukázalo rozdíly v cenách výdeje.

K praktické části práce byla vybrán jediný výrobce keramických obkladů a dlažeb v České republice, a to společnost Lasselsberger, s.r.o., z toho důvodu, že její výrobní závody mají několik druhů zásob od surovin, přes nedokončenou výrobu, náhradní díly nebo ochranné pracovní pomůcky až po hotové výrobky.

Hlavním cílem bylo zhodnocení momentální situace a návrh změn v systému oceňování v podniku Lasselsberger, s.r.o., který by lépe odpovídal skutečnosti a zpřesnil výši ocenění. Závod v Lubné u Rakovníka momentálně používá metodu oceňování při vyskladnění u surovin metodu váženého aritmetického průměru proměnlivého, která je vzhledem k nasmlouvaným a dlouhodobě neměnným cenám vhodnější, než by mohla být metoda FIFO, která by z dlouhodobého hlediska ušetřila náklady, jelikož reaguje pomaleji na změnu cenové hladiny. Závod ale dlouhodobě neočekává velké zvyšování cen, navíc si většinu surovin těží a dováží sám, tudíž jsou aktuálně nastavené podmínky pro oceňování surovin výhodné a změna se nedoporučuje. Cena výdeje se dále kalkuluje do konečné ceny výrobku a s metodou FIFO by se cena konečného výrobku lišila při každé změně pořizovací ceny, kdežto průměrná cena výdeje je ve většině případech stejná a liší se pouze v desetinných číslech, tudíž je do kalkulace výrobku výhodnější. Pro podnik je důležité garantovat cenu konečným zákazníkům a dále vědět, za jakou cenu je podnik schopný výrobek vyrobit.

Díličními cíli bylo popsání jednotlivých metod oceňování při pořizování a při vyskladňování, což je popsáno v teoretické části práce. Dalším dílčím cílem bylo zobrazení zásob v praxi, vzhledem k několika druhům zásob v závodě by se mohlo předpokládat, že členění bude složité, ale není. Členění zásob odpovídá tomu, jak je popsáno v teoretické části. Posledním dílčím cílem bylo účtování zásob v daném závodě, které probíhá na základě příjemky a výdejky v účetním programu SAP, kdy každý uživatel má určitá oprávnění, co může a nemůže zaúčtovat a s jakými částmi SAPu může pracovat. Konkrétně účtování zásob probíhá na základě fyzického příjmu na sklad, tedy příjemky, skladník zadá do účetního programu SAP cenu pořízení bez vedlejších pořizovacích nákladů. Po přijetí faktury od dodavatele a následném schválení skladníka, že zásoba je již fyzicky přijata, účetní doúčtuje cenu za dopravu, popřípadě další vedlejší pořizovací náklady. Tento způsob účtování odpovídá znění právních předpisů a zajišťuje, že do skladové evidence jsou zásoby zařazeny vždy v pořizovací ceně, což je cena pořízení plus vedlejší pořizovací náklady.

7 Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

- CHALUPA, Rostislav, Jiří KADLEC, Jana PILÁTOVÁ, et al. Abeceda účetnictví pro podnikatele ... Olomouc: ANAG, 2014. Účetnictví, daně. ISBN 978-80-7263-862-8
- KRBEČKOVÁ, Marie a Jindřiška PLEŠNÍKOVÁ. Jednoduché účetnictví. Olomouc: ANAG, 2008-, 2016. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7554-000-3
- LOUŠA, František. Zásoby: komplexní průvodce účtováním a oceňováním. Praha: Grada, 2004. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 80-247-1043-9.
- MÁČE, Miroslav. Účetnictví a finanční řízení. Praha: Grada, 2013. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-4574-9
- NOVOTNÝ, Pavel. Účetnictví pro úplné začátečníky 2019. Třinácté vydání. Praha: Grada Publishing, 2019. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-2251-6
- Podvojně účetnictví 1999: [zahrnuje změny k 1.1.1999]. Praha, 1999. ISBN 80-7169-590-4
- RYNEŠ, Petr. Podvojně účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2017 Olomouc: ANAG, 1995. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7554-061-4,
- SCHOLLEOVÁ, Hana. Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2012. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4004-1
- SKÁLOVÁ, Jana. Podvojně účetnictví ... Praha: Grada, 1992-, 2019. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-2249-3
- ŠTOHL, Pavel. Učebnice účetnictví 2014: pro střední školy a pro veřejnost. 15., upr. vyd. Znojmo: Pavel Štohl, 2014. ISBN 978-80-87237-69-4
- ŠTOHL, Pavel. Učebnice účetnictví 2015: pro střední školy a pro veřejnost. Šestnácté, upravené vydání. Znojmo: Pavel Štohl, 2015. ISBN 978-80-87237-82-3

Zákony

- Vyhláška č. 312/2014 Sb.: Vyhláška o podmínkách sestavení účetních výkazů za Českou republiku (konsolidační vyhláška státu). Zákony pro lidi [online]. [cit. 2019-08-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2014-312>
- Vyhláška č. 500/2002 Sb. Zákony pro lidi [online]. [cit. 2019-08-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-500>
- Zákon č. 563/1991 Sb.: Zákon o účetnictví. Zákony pro lidi [online]. [cit. 2019-08-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563>
- Zákon o účetnictví: Část čtvrtá - způsoby oceňování [online]. [cit. 2019-08-13]. Dostupné z: <https://businesscenter.podnikatel.cz/pravo/zakony/ucto/f1396875/>

Internetové zdroje

- Představení společnosti. Rako.cz [online]. [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: <https://www.rako.cz/cs/o-nas/predstaveni-spolecnosti/soucasnost-1>
- Roman Blažiček, jednatel společnosti Lasselsberger, se stal prezidentem Evropské asociace výrobců keramických obkladů a dlažeb CET. In: Rako.cz [online]. [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: <https://www.rako.cz/cs/o-nas/media/roman-blazicek-jednatel-spolecnosti-lasselsberger-se-stal-prezidentem-evropske-asociace-vyrobcu-keramicky-obkladu-a-dlazeb-cet-106106>
- Společnost Lasselsberger, s.r.o. [online]. [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: <https://www.rako.cz/>
- Účtování zásob [online]. [cit. 2019-10-13]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/jak-spravne-uctovat-zasoby-podivejte-na-podrobny-navod/>
- Zásoby: Zákonná úprava [online]. [cit. 2019-10-13]. Dostupné z: <http://www.fucik.cz/publikace/zasoby/>

8 Seznam příloh

Příloha 1: Účtový rozvrh k ukázkovým příkladům

zdroj: <https://www.pef.czu.cz/dl/40937?lang=cs>

Přílohy

Příloha 1: Účtový rozvrh k ukázkovým příkladům

Skupina 11 - Materiál

111 – Pořízení materiálu

112 – Materiál na skladě

119 – Materiál na cestě

Skupina 13 - Zboží

131 – Pořízení zboží

132 – Zboží na skladě a v prodejnách

139 – Zboží na cestě

Skupina 19 – Opravné položky k zásobám

191 – Opravná položka k materiálu

Skupina 32 – Závazky (krátkodobé)

321 – Dodavatelé

Skupina 38 – Přejícné účty aktiv a pasiv

389 – Dohadné účty pasivní

Skupina 50 – Spotřebované nákupy

501 – Spotřeba materiálu

504 – Prodané zboží

Skupina 54 – Jiné provozní náklady

549 – Manka a škody z provozní činnosti

Skupina 55 – Odpisy, rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky v provozní oblasti

559 – Tvorba a zúčtování ostatních opravných položek z provozní činnosti

Skupina 64 – Jiné provozní výnosy

648 – Ostatní provozní výnosy